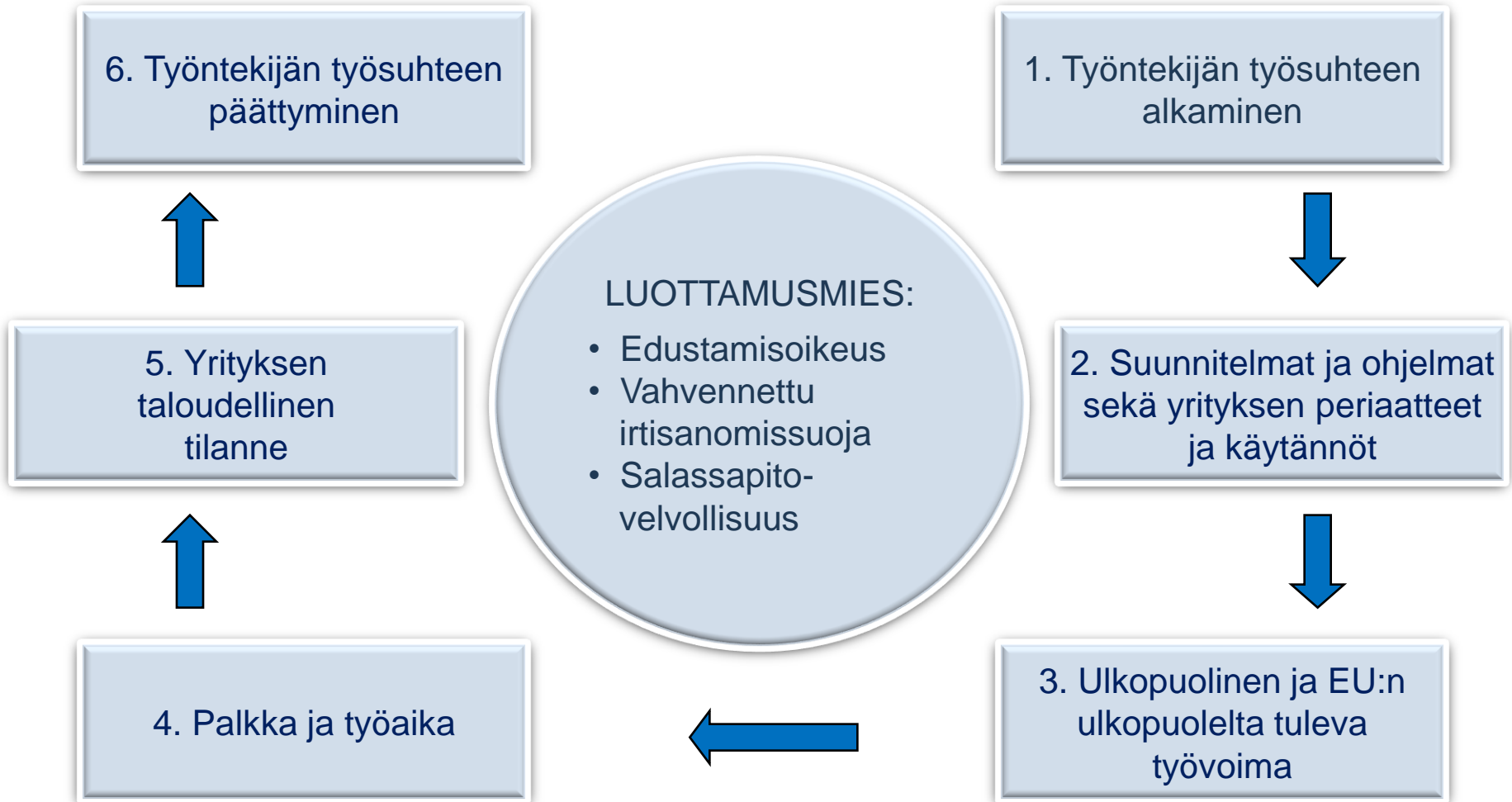

LUOTTAMUSMIEHEN ASEMA JA OIKEUDET

LUOTTAMUSMIEHEN ASEMAAN LIITTYVÄT OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

□ Edustamisoikeus

- Oikeus edustaa työntekijöitä ja saada kaikki erimielisyyteen liittyvät tiedot (työehtosopimukset)
- Oikeus edustaa vuokratyöntekijöitä ([TilaajavastuuL](#) 4 ja 6 §)
- Oikeuskäytäntöä

[TT 2006-62](#): Työnantaja on työntekijän tahdosta riippumatta velvollinen antamaan luottamusmiehelle tiedot työntekijälle maksettujen kulukorvausten perusteista, maksamisajankohdasta ja määrästä silloin, kun on epäselvyyttä siitä, onko työnantajan maksamien kulukorvausten määrä työehtosopimuksen mukainen. (vrt. [TT 1979-66](#))

- Luottamusmiehen vahvennettu irtisanomis- ja lomautussuoja ([TSL](#) 7:10, [RL](#) 47:4)
  - ks. myös oma työehtosopimus

- Salassapitovelvollisuus ([tasa-arvolaki](#) 10 §, [YTL 57§](#), [henkilötietolaki](#) 48 §, [tilaajavastuulaki](#) 8 §, [OK15:27](#))

1. TYÖNTEKIJÖIDEN TYÖSUHTEIDEN ALKAMINEN

- Oikeus saada tiedot määrä- ja osa-aikaisten työntekijöiden määristä sekä oikeus saada lisätietoja ([YTL 12 §](#) ja [YTL 14 §](#))
- Työhönotossa noudatettavat periaatteet ja käytännöt ([YTL 15 §](#))
- Ks. myös oma työehtosopimus

2. SUUNNITELMAT JA OHJELMAT SEKÄ YRITYKSEN PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖT

- Työsuojelu ja työterveydenhuolto
  - Työsuojelun toimintaohjelma ([työturvallisuuslaki](#) 9 ja 17 §)
  - Työterveyshuollon toimintasuunnitelma ([työterveyshuoltolaki](#) 8 ja 11 §)
  - Päihdeohjelma ([työterveyshuoltolaki](#) 11 §, YTL 19 §)
  - Syöpäsairauteen liittyvä luettelo ([laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä](#) 2 §)

□ Muut suunnitelmat ja ohjelmat

- Henkilöstösuunnitelma ja koulutustavoitteet ([YTL 16 §](#))
- Henkilöstörahasto ja voittopalkkiojärjestelmä ([YTL 19 §](#))
- Tasa-arvosuunnitelma ([tasa-arvolaki](#) 6 a §, [YTL 19 §](#))
- Yhdenvertaisuussuunnitelma ([yhdenvertaisuuslaki](#) 4 §)
- Työmarkkinatoimenpidettä koskeva sopimus ([laki julkisesta työvoimapalvelusta](#) 8:4)

□ Yksityisyyden suoja

- Kulunvalvonta ja muu tekninen valvonta ([YTL 19 §](#), [laki yksityisyyden suojasta työelämässä](#) 21 §)
- Sähköposti ([YTL 19 §](#), [laki yksityisyyden suojasta työelämässä](#) 21 §)
- Huumausainetestit ([YTL 19 §](#))

☐ Vuosiloma

- Oikeus tutustua vuosilomakirjanpitoon ja säästövapaata koskeviin tietoihin ([VL 29](#))
- Oikeus saada tietää vuosiloman antamisen yleiset periaatteet ([VL 22](#))

☐ Opintovapaa

- Oikeus lausua työntekijän hakemasta opintovapaasta ennen ratkaisun tekoa ([opintovapaalaki 9](#))

☐ Muutoksenhaku ja kanneoikeus

- Muutoksenhakuoikeus poikkeuslupa-asioissa ([laki työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista 11](#))
- Kanneoikeus ([YTL 64](#) , [L henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa 14](#))

3. ULKOPUOLINEN JA EU:N ULKOPUOLELTA TULEVA TYÖVOIMA

- Oikeus saada tietoja ulkopuolisen työvoiman käytön periaatteista sekä oikeus saada lisätietoja ([YTL 13 §](#) ja [YTL 14 §](#))
- Oikeus saada tietoja vuokratyövoiman käytön periaatteista ([YTL 17 §](#))
- Oikeus saada tietoja vuokratyöstä ja alihankinnasta ([tilaajavastuulaki 6 §](#))
- Oikeus saada tietoja EU:n ulkopuolelta tulevasta työntekijästä ([ulkomaalaislaki 73 §](#))
- Oikeus saada tietoja ns. lähetetystä työntekijästä ([laki lähetetyistä työntekijöistä 8 a §](#))
- Ks. myös oma työehtosopimus

4. PALKKA JA TYÖAIKA

□ Palkka

- Oikeus saada tilastotiedot henkilöstöryhmittäin ([YTL 11 §](#) ja [YTL 14 §](#))
- Oikeus saada palkkaa ja työehtoja koskevia tietoja yksittäisestä työntekijästä ([tasa-arvolaki](#) 10 §, [henkilötietolaki](#) 8 §)
- Ks. myös oma työehtosopimus

□ Työaika

- Oikeus sopia säännöllisen työajan järjestelyistä ([TAL](#) 10 ja 11 §)
- Oikeus sopia työnantajan kanssa lisäylyön tekemisestä ([TAL](#) 19 §)
- Oikeus lausua hätätyöilmoituksesta ([TAL](#) 21 §)
- Oikeus sopia tilapäisestä vuorokausilevon lyhentämisestä työntekijän suostumuksella ([TAL](#) 29 §)
- Oikeus esittää mielipiteensä työajan tasoittumisjärjestelmään tehtävistä muutoksista ([TAL](#) 34 §)

- ❑ Oikeus esittää mielipiteensä työvuoroluetteloä tehtäessä ([TAL 35](#))
- ❑ Oikeus sopia työsuojelupiirin myöntämän työvuoroluetteloä koskevan vapautuksen jatkumisesta ([TAL 36](#))
- ❑ Oikeus nähdä työaikakirjanpito ja saada kirjallinen selvitys työvuoroluetteloiden ja työaikakirjanpidon työntekijää koskevistä merkinnöistä ([TAL 37](#))
- ❑ Ks. myös oma työehtosopimus

5. YRITYKSEN TALOUDELLINEN TILANNE

- ❑ Oikeus saada tilinpäätöstiedot ja muut yrityksen taloudelliseen tilanteeseen liittyvät tiedot ja selvitykset sekä oikeus saada lisätietoja ([YTL 10 §](#) ja [YTL 14 §](#))

- ❑ Ks. myös oma työehtosopimus

6. TYÖNTEKIJÄN TYÖSUHTEEN PÄÄTTÄMINEN

- ❑ Lomauttaminen ([TSL](#) 5:3 ja 5:4, [YTL](#))
- ❑ Työsopimuksen päättäminen ([TSL](#) 9:2 ja 9:3, [YTL](#))
- ❑ Osa-aikaistaminen ([TSL](#) 9:2 ja 9:3, [YTL](#))
- ❑ Oikeus lausua pesänhoitajan työsuhdesaatava-luettelosta ([palkkaturvalaki](#) 13 §)
- ❑ Ks. myös oma työehtosopimus